

Fanow nifan ko Fal Yangren

Rok President Boyd K. Packer

President ko fare Ulung ko fare Ragag nge L'agruwi Apostle

Gube non ko pi'in nib fal' yangren rogon ko kafram ni guma rrin', ni ngug sap ngog niyal' ni kab fal' yangren niwod gimed.

Gimed e rigimed ba falel'. Kuguy med ko bukun e nam nge gubin e nam ni ga'. Gimmed ba cheg ngomad napan ni gamad bitir. Bo'or ban'en ni gimmed manang ni mornga'agen fare gospel. Pilal' e tafney romed ma ba gel e mich romed.

Meruk i Ragag nge medlip e duw rog e chiney. Gimmed ra lem nag ko mang e rayog ni ngug pi' ko biromed e yafas ko biney e yangar ni gubay riy. Ku gub ko gin ni gimmed bay riy ma gu manang e gin ni gimmed be sar ngay. Machane daworum taw gaed ko gin ni gubay riy. Nggog in buguthin ko poetry:

Fare gapluw nike labthir e ke sowath.

Fare gapluw ni bitir e dawo'.

N'en ni dani nang fare gapluw ni bitir

E manang fare gapluw ni labthir e tin yo'or ban'en.

Tin ban'en ni ngan nang, ma fare gapluw ni labthir

E ki ir e ba cheg ngak' e bin bitir e gapluw.

Mang e n'en ni dani nang fare gapluw nib labthir nib sowath?

---Rogon ni ngan yaen nib papey.

|v6

Be changag fare gapluw ni bitir u lang, nga but,

Me liyeg fare gapluw nib labthir nib sowath.

Mang e n'en ni dani nang fare gapluw nib machrag nib bitir?

---Gin ni ngan sar ngay. 1

Gathi Wordsworth e gathi ir e ke yoloey, machane ba poem ni dabin pagtilin.

Gubin e pin'en ni be buch u fayleng, ni dani mangil rogon pangiy, gimmed e pi'in bitir e gimmed be pilal' u bang nib sug e tagan riy.

Gadad manang ko fare chep nib thothup ni bay e mael u tharmiy nge Lucifer nike togpluw ma, picha'an nike lek e kan, "nin' u lang nga daken e fayleng."² Ke dugliy u waen' ni nge kireb nag e tumon ko Chitamangdad nu Tharmiy me gay rogon ni nge yoeg e n'en ni nge rrin' e gidii'. Biney gelngin e ma n'anggin u fithikey, ma bay u roy u dakean e nam nibe mithmith. ³

Napan nib ragag nge medlip e duw rog, ban ni ngug chuw u High Skuul ni gub bitir ni bay boech

ban'en rog ni danug cheg riy, ni iraram e n'en ni kug lem nag, gubin e magawon u lane yafas rodad e ma thil ko reb e kadbul ko rran ni Madnom. Bin migid e rran e ni pining mad lane reb e senggil u high skuul. Dakean ba stage ma bay ba chiya riy ni bay e radio u dakean. Fare principal e cheleg fare radio. Me aram ma gamad rung'ag luman President Franklin Delano Roosevelt nibe yoeg ni kan donmach nag e Pearl Harbor. Yu Mariken e ngar mael naged yu Sapan.

Ta'aboch mukun sul biyay u dakean fare thin. Luman President Roosevelt biyay, ma ngiyal' ney ma be yoeg ni be mael e nam romad nge yu Germany. World War II e be yaen nib tumgin u dakean e nam nib kireb.

Napan e ngiyal' nem ma ke marwaer e yafos romad gububl nge langleth. Danug nanged ko mang e bay nga m'on. Gamad ra fas ni ngug mabgol gad meyog e tabinaew ngomad?

Daba' e bay e mael nge mornga'agen e mael ma ke wagagey e fayleng.⁴ Gimed, bitir romad, e gimed ra tharmiy ni be morwaer lanyan' med ma thar fal' rogon e yafas romed. Gu ba adag ni ngug non ngomed mug fil ngomed, mug pi' ngomed mornga'agen boech ban'en ni ngam rrin'ed nge boech ban'en ni dam rrin'ed.

Fare tunom ko gospel e "wo'en e falfalaen' nib gel."⁵ Tabinaew e bay u lukngun e re tunom nem. Fare tabinaew e be pagan' ko pi gelngiy ni kan pi' ni bay u lan downgim ni ngan murwel ngay nib mangil rogon.

U lane "Fare Gothon fare Tobnaw: Thin nikan Noeg ko Gidii' u Fayleng," ba thin ni rib mangil nike ngongliy e Bin Somm'on e Presidency nge fare Ulung ko fare Ragag nge L'agruw i Apostle, ni kad filed ni lane yafas um'on ko biney ma "gubin e gidii'---pumo'on nge ppin---[e] ni ngongliy ni boed ya'an Got. Ra bagyad ma fak nib pagal nge ppin e bolungi bitir ko fare gal labthir u tharmiy, nge, ya, ra reb e gidii' ma fak fare gal labthir u tharmiy nib pagal nge ppin, ra bag yad ma bay e taw'ath rok nge mot'won rad ni ngar manged Got. Pumo'on nge ppin e бага' fan ko [yafas ni to'm'on]....

"... Gamad be yoeg ni ke yoeg Got ni pi n'en tha'abi thothup ni ngan fakay e bitir e kemus ni nge buch u thilin e pumo'on nge ppin, ni kar mabgol gow."⁶

N'en ni ke feek Lucifer nge pi gachalpen nga dakean raed e dabyog ni nge yag downgin raed.

Oren e pi lumel ni gara aw nga fithik, бага' ni tin ni rib kireb, e be l'ag ko dowam. Gathi bay mot'wom ni ngam sunmeg e gidii', machane bay e agency rom.

Ke fil Joseph Smith ni, "Gubin e gidii' ni bay downgin e yad be gel ko picha'an ni dariy downgin raed."⁷ Ere gubin e gidii' nibay downgin e ba gel ko facha nib kireb. Gara gafgow u fithik e lumel ya bachan ni gab gidii', machane rayog ni ngam gel ngak nge pi angel rok.

Napan ni kug chuw gad u high school, ma oren e picha'an ni gamad e kar ranod ko mael, boech i giyad ni daki sul. Picha'an ni ku magay gad e ku warod ko salthaw ta'aboch riy. Danug nanged ko mang e bay nga m'on. Gamad ra fas ko mael? Bay boech ban'en ni dabi thil napan ni gamad

ra sul?

Bachan ni rugu manang ni ragu waen ko salthaw, mug un ko air force. Ta'aboch riy ma gubay u Ana, California, ni gube fil i yaen u skuki.

Dariy e mich rog ni rugu manang nib riyul' fare gospel, machane gu manang ni pi sensey rog ko seminary i, Abel S. Rich nge John P. Lillywhite, e manang nib riyul'. Ku rung'ag ni kar micheg new, ma ke mich u wun'ug ngorow. Mug lem rog, "Ra gu pagan' ko pi mich rorow napan ni keyog reb ngog." Ma iraram e n'en ni kug rrin'.

Ku rung'ag mornga'agen fapi tawa'ath ko patriarchal machane dani yag reb ngog. Ra reb e stake ma reb e patriarch riy ni ir e bay fare nangaen' ko prophecy nge nangaen' ko yi'iy. Ir e kan pi' mot'won ni nge pi' e pi tawa'ath ngak e picha'an nike pi' e bisof. Ku yol ngak e bisof rog ni ngeyog ngog.

J. Roland Sandstrom e ba patriarch nima paer u Santa Ana Stake. Dariy ban'en ni manang ni mornga'ageg ma dawori guyeg bi'id, machane ke pi' e tawa'ath rog ngog. U langgin ma ku pir'eg e kanawo' rog.

Demtrug nib mith e pi tawa'ath nem ko patriarchal, ma gura weliy in ko biro: "Ran gagyeg nigem u fithik fare Kan ni Thothup ma ra ayuweg nem ko tin mad'ad ban'en. Fa'anra gara motoyil ko pi thin nem, me ra fal'eg e Chitamangdad nu Tharmiy e wa'tham ya ngeyog ni ngam man ko picha'an nib tu'uf rom."⁸

Fare thin ni *fa'anra*, e ba achig nikan yoloey, machane ba ga' rogon ngog ko re babyor nem. Ra fal' wathag ni ngug sul ko mael *fa'anra* gube cha'riy fapi motochiyel nge *fa'anra* ragu motoyil ko n'en nibe yog fare Kan ni Thothup. Demtrug ni binem e tawa'ath e kanog ngog napan e tawfe rog, machane daworug nang ko mang e Kan ni Thothup fa rogon nima murwel.

Ku pir'eg e n'en nib tu'uf ni ngug nang ni mornga'agen e pin'em u lan fare Babyor ku Mormon. Ku bi'eg ni "Pi angel e manon u dakean gelingin fare Kan ni Thothup; ere, yaed mayoeg e thin rok' Kristus. Ere, ... mu duruw'iyed gimed ko thin rok' Kristus; ya musap gaed, pi thin rok' Kristus e ra yoeg ngomed rogon gubin e pin'en ni ngam rrin'ed."⁹

Sana n'en ni tha'abi mangil ni ku fil ni gube bi'eg fare Babyor ku Mormon e fare lungun fare Kan Thothup nima yib ni ba *thomthom* ko bin ni yibe rung'ag. Gara fil, rogon ni ku fil, ni ngan "motoyil" ko fare lungun nem ni yima *thamiy* ko bin ni yibe *rung'ag*.

I thin Nephi ngak e gal walagen nib ilal nibe ga'ar, "Kam guyew ba angel, make non ngomew; arragon, kam rung'agew laman bayay ngo bayay; mak e mom ngomew nib sumunguy ni be kathkath, machane damur *nangew* fan, ya dar yog ni ngam *thamiyew* e thin rok'."¹⁰

Boech e togopluw e ma yog ni pi vers ney e ba kireb ya kam *rung'ag* e thin, ma damur *thamiy*. Machane fa'anra gamanang mornga'agen nima non, ma gamanang e bin tha'abii mangil e thin ni ngan weliy ko mang e ra feek loen e thin ni *thamiy*.

Fare tawa'ath ko fare Kan ni Thothup, fa'anra ba mich u wun'um, e ra gagyeg me ayuwegnem, ma kura fal'eg rogon e mithmith rom. Ba laman nima yib nga lanin'uy ni boed e n'en ni gabe lem nag fa ban'en ni kam thamiy ni kan tay nga gumircha'em. Ke ga'ar profet Enos, "Fare thin rok' Somoel e yib nga lanin'ug."¹¹ Make yoeg Somoel ngak Oliver Cowdery ni ra yog ngak u laniyaen' nge lan gumircha'en, nge fithik fare Kan ni Thothup, ni ra yib nga dakean. ¹²

Gathi yibe lem nag ni ngam man u lane yafas ni dam rrin' reb e oloboch, machane dam rrin' e oloboch ni rib kireb ni dawori non fare Kan ni Thothup ngom ko somm'on. Biney e ban'en e be sar ko gubin e memba ko Galasia.

Boech e gidii' e rima rrin' e oloboch ni rib gel e tagan riy, nibe togpluw ko fare motochiel ko fare gospel. Iraray e ngiyal ni ngan pugran nag ngomed fare Bayul, kalngan', man n'ag fan ya ngeyog ni ngam bi'ech biyay. Ke yoeg Somoel ni napan ni gadad ra kalngan' gad ko pi denen rodad, man n'ag fan rodad, ma Somoel e dabki lem nag e denen rodad. ¹³

Fa'anra fare tagan e ra fekem nga kalbus bachan e denen, ma gube pugran ngomed ni gabe koel fare kiy ni ra bing fare mbean' e kalbus u langgin. Rayog ni ngam bi'ech u fithik fare bayul rok e Tathapeg ni Yesus Kristus.

Gara taw ko ngiyal ni gabe lem nag ni dariy fan ni ngan ayuwegnem ni bachan ni kam rrin' e oloboch, бага' fa ba achig, ma gara lem nag ni kam lost e chiney. Binem e *gathi* ba riyul'! Kemus ni kalngan' e rayog ni nge gol nag e n'en ni be amith. Machane kalngan' e *rayog* ninge gol nag e n'en nib amith, demtrug ko mang.

Fa'anra gabe yaen nga fithik boech pangiy ni susn e dam man ngay, fa fa'anra gabe un ko boech e gidii' nibe fekem ko kanawo' nib kireb, ma iraram e ngiyal' ni ngam fil ni dabki pagan'um ngak bee', agency rom. Motoyil ko laman fare Kan Thothup, ma dam man nga orel.

Nggog biyay ni bitir e daba' e kar pilal' u bang nib sug e tagan riy ni dabuy e tin mangil ban'en. Machane gur ni tapigpig rok Somoel, ma gube yoeg ngom ni ran ayuweg nem ko pi kireb *fa'anra* gara motoyil nga laman nima yib ko fare Kan Thothup.

Mu chuw ko maad nib yol'uw; mu non nib mangil rogon; motoyil ko musik nib mangil. Mpag rogon pangiy nib kireb ni dam fil. Mu gel nigem mag yog rom ni gara yul'yul'. Ya gamad ma pagan' ngomed nib alamrin, ma ra fal' wathan med. Gubin ngiyal ma ma ayuweg med e Chitamangdad nu Tharmiy.

Gelngin e mich rog e ke thil napan e ngiyal ni ku thamiy nib tu'uf ni ngug pagan' ko pi mich rok e sensey rog ko seminary. Daba' e gube pagan' ngak boech e gidii' napan ni gube yan rogon e yangar nge napan ni gub bitir machane dar morwaer e tafney rog ko tin бага' fan ban'en. Ke mich u wun'ug, ku nang fan, ma gu manang e tin falel' nib riyul' ko fare gospel nge Tathapeg ni Yesus Kristus.

Gag ni gag reb e gidii' nima micheg, ma gube micheg ni biney e mael nike tabab napan e yafos u

m'on ko yafos u fayleng e gathi morwaer. Ra waer Lucifer.

Ku goeg faram mornga'agen e gapluw. Gimed e gapluw ni bitir e dani tu'uf ngomed ni ngam changag gaed ni dam man ko gubin e kanawo', ni dam nang ko mang kanawo' e bay nga m'on. Bay e picha'an ni manang e kanawo'. "I Somol ni Th'abi Tolang e dariy ban'en nma rin' nder ma dag ngak e pi profet, ni aram e pi tapigpig rok."¹⁴ Ke yarmeg Somoel e Galasia Rok ko kenggin e yalen ko pi kiy nge pi machib.

Lolgen e Galasia ma be paer ragag nge laal e pumo'on ni kan tay raed ni yad e pi profet, tathogthog, nge tayi'iy. Ra bee' ko Bin Somm'on e Presidency nge fare Ulung ko fare Ragag nge L'agruwi Apostle e be koel gubin e pi kiy nib ga'fan ni ngan muruwliy e Galasia. Apostle ni tha'abi pilal' e profet---President Thomas S. Monson, ni kemus ni ir e bay mot'won ni nge mitmith ko gubin e pi kiy nem.

Fapi chep nib thothup e be yog ni Bin Somm'on e Presidency nge fare Ulung ko fare Ragag nge L'agruwi Apostle e yad ma murwel u ta'abang ma pin'en ni yaed be mudugliy ko pin'em e ba mith. Ma iraram e n'en nima buch. Gadad ma pagan' ngak Somoel ni nge gagyeg nag e kanawo' man gay rogon ni ngan rrin' e n'en ni ba adag. Ra bagmad ma ba pagan' ngomad.

Ngarim filed ni ngam "pagan'um, ngak Somol u polo' i lanin'um, ma ri dab mu toer ko tin ga be finey ni ga manang."¹⁵ Ngarim yul'yul' ma ngam liyeg nem ko pi tafagar ni yad ba adag ni ngar boeded gur.

Boech ngiyal' e ra yib e lumel ngom ni ngam lem nin boed gag napan ni gub bitir: "Bachan rogon e magawon nibe yib, ma taw ko tomuren e fayleng. Tomuren e fayleng e ra yib um'on ni ngug rrin' e n'en ni ngug rrin'." Biney e dani mangil. Rayog ni ngam sap nga m'on ni ngam rrin' e pin'en ni mangil ban'en---mabgol, ngeyog reb e tabinaew ngom, muguy pifaakam nge pifaak fakaam, nge sana pifaak faak pifakaam.

Fa'anra gara lek e pi kenggin e yalen ney, ma ran ayuweg nem ma gur rom ma gara nang ko fare laman fare Kan ni Thothup ko gin ni ngam man ngay, ya "ma dakean gelingin fare Kan ni Thothup e rayog ni ngam nanged riy e tin nib riyul' ni mornga'agen gubin ban'en."¹⁶ Gube yoeg ni biney e ra buch.

Notes

1. John Ciardi, "Fast and Slow," *Fast and Slow* (1975), 1.
2. Revelation 12:9; kumguy ko Doctrine and Covenants 76:25--26.
3. Muguy ko Doctrine and Covenants 52:14.
4. Muguy ko Doctrine and Covenants 45:26.
5. Alma 42:8.
6. "The Family: A Proclamation to the World," *Liahona* and *Ensign*, Nov. 2010, 129.
7. *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* (2007), 211.
8. Tawa'ath ko patriarchal ku Boyd K. Packer, Jan. 15, 1944, 3.
9. 2 Nephi 32:3.
10. 1 Nephi 17:45; n'en nib ga'fan ni kan uneg ngay.
11. Enos 1:10.
12. Muguy ko Doctrine and Covenants 8:2.

13. Muguy ko Doctrine and Covenants 58:42.
14. Amos 3:7.
15. Proverbs 3:5.
16. Moroni 10:5.